

Tämä on elämää!

Koskenlaskuseikkailu Ecuadorin viidakossa

10.7.2019 6.00

Koskenlasku Sumacon kansallispuistoalueella Ecuadorissa on ikimuistoinen kokemus. Miten kävi, kun kymmenen ystäväystä meloi vaativissa olosuhteissa? Koskiseikkailu Hollin-joella haastoi luonnonvoimat neitseellisellä viidakkoalueella.

TEKSTI ja KUVAT: MARKKU RAPO

- Pakkia, pakkiaaaaaaaaa! Äkkiä, äkkiääää! Pärskeiden kynnet repivät jokioppaan komennot riekaleiksi, ja lopputavut hukkuivat pyörteiden vaahtohattaroihin. Kumivene solahti tahdottomasti kahden järkälemäisen lohkarkeen väliin. Pyörteessä väijynyt koskikivi tökkäsi veneen vatsaa. Paatti jurahti, tuiskahti pysähdyksiin ja jäi piilokiven varaan vaappumaan. Töksähdys oli syöstä vasemman laidan melojat koskeen. Kuohujen paine syöksyi ylävirran puoleista ponttoonin vasten.

- High, high, high! huusi jokiopas Tim niin lujaa, että minua karmaisi niskavilloista. *High side* -komento tarkoittaa sitä, että melojien on mahdollisimman ripeästi heittäydettävä vasten sitä veneen laitaa, joka on irronnut vedestä. Näin yritetään estää paatin kaatuminen. Alavirran puoleinen ponttoni nousikohti pilviä ja jäi värisemään lähes 60 asteen kulmaan. Makasin riehaantuneella ponttoonilla ja yritin ulottaa melani virran juoksuun.

Taina riippui miehensä Äken kädessä. Voimakas virta oli painanut hänen alavartalonsa osittain paatin alle. Minua todella pelotti, mutta ei kaduta, että tulin lähteneeksi haasteelliselle viidakkoseikkailulle.

Vaikea luolaosuuden viimeinen putous.

Miten olimme joutuneet keskelle täysillä elämää -kokemusta? Pari viikkoa sitten soitin ystävälleni **Gary Dentille**. Irlantilainen, rauhallinen herrasmies on pyörittänyt vuoden ajan Riverpeople-perheyrittystä. Gary ehdotti koskiseikkailua Hollin-joella, neitseellisellä viidakkoluueella Sumacon kansallispuistossa. Joki on yksi syrjäisimmistä virroista, joilla koskenlaskua Ecuadorissa harjoitetaan.

Mitäpä tuollaiseen tarjoukseen voi muuta sanoa kuin: "Yes, I want to!" Niinpä parin viikon kuluttua puhelusta kymmenen suomalaista istui bussissa matkalla Banjoksen vuoristokaupungista kohti Tenaa. Viidakkokaupungissa majoituimme viihtyisään motelliin. Juuri ennen nukkumaan menoa jokioppaat **Alex** ja **Tim Dent** valistavat meitä retken haasteista ja kysyvät lopuksi.

- No niin ystävät, nyt olisi vielä mahdollisuus perua koko reissu ja valita helpompi joki. Mitä mieltä olette?

Muutama epävarma käsi nousi, mutta päätimme kuitenkin lähteä matkaan.

Seuraavana aamuna runnoimme tärkeimmät tamineet vedenpitäviin merimiessäkkeihin, pakkasimme tavarat pakettiautoon ja suuntasimme kohti Hollin-jokea.

Perille tultuamme raahasimme tavararöykkiön ja yhden koskikanootin pitkin liejuista, upottavaa viidakkopolkua kiviselle joenpenkereelle. Koska kumiveneet eivät polulle mahtuneet, toimittivat jokioppaat ne lähtösuvantoon viisimetrisen putouksen kautta. Suoritus olikin melkoinen. Tim pyysi minua mukaan tuohon hurjaan hyppyyn, mutta puoliso Arja vastusteli ja se viisaampi aivopuolisko omassa päässäkin kieltäytyi.

Kävimme Alexin kanssa läpi turvallisuusohjeet ja sen, miten eri komentosanoihin tuli reagoida. Nyökkäilimme ja yritimme olla mahdollisimman valppaanoisia. Kun tavarat oli sidottu monella viilekkeellä, kumivene liukui kevyesti meloen hiljalleen lipuvan virran viettäväksi. Tim piiskasi meitä lyhyillä käskyillä, ja me yritimme saada komennot mahdollisimman syvälle selkäyttimeen; *left back, right back, all back, forward, high side, hold on*.

Aluksi sekoilimme suunnissa, roiskimme vettä kuin vauvat aamupuuroa. Venekunnassamme oli lähes jokaisella jo aiempaa koskikokemusta, mutta vuosien virrat olivat hukuttaneet taidot. Jokaisen uuden koskikoetelmuksen jälkeen taidot kuitenkin palautuivat ja kasvoivat. Niinpä yhä useammin saatoimme lyhyisiin suvantoihin pärskähättäessämme kohottaa melat ylävitoseen.

Virta voimistui syöksyessään yhä syvemmälle rehevän sademetsän raamittamaan kanjoniin. Kanjonin seinät kohosivat parhaimmillaan noin sata metriä veden pinnan yläpuolelle. Kun olimme kurvilleet runsaan tunnin kivisiä slalom-koskia, joen uoma upposi pimeään luolaan. Sen seinämät muistuttivat tippukiviluolia ja koskiosuus vaati tiukkoja käännöksiä sekä nopeita pakituksia. Lopuksi joki putosi luolasta loivana losauksena pyörteiseen suvantoon.

Edellämme meloi aina kahden kajakistin turvapartio. He etsivät sopivia laskureittejä ja olivat valmiita auttamaan koskeen kupsahtaneita. Hurjissa koskissa uiminen on nimittäin varsin vaikeaa pelastusliiveistä huolimatta. Veden kantovoima eli kanne pienenee merkittävästi, koska kuohuva vesi sisältää runsaasti ilmaa. Olen uinut pari kertaa viidakkokoskissa ja haaste on melkoinen taitavallekin uimarille.

Hollin-joen suvanto-osuudet ovat varsin lyhyitä, mutta tönimisleikkeihin oli sen verran tilaisuuksia, että joku paha-aavistamaton melojatoveri saatettiin pienelle piristysretkelle. Rauhallisissa suvannoissa pidimme myös ruokataut; tortilloja erillisillä täytteillä, hedelmiä ja suklaakakua.

Vatsat pönäköinä oli hieman hankalampi kurvata koskiin, mutta ruoka roimi hartioita uusilla voimilla. Melamme kuopivat yhä syvemmälle arvaamattomien koskien pyörteisiin. Olimme juuri puikkelehtimassa hiidenkivien kokoisten murikoiden välistä, kun voimakas kuohu paiskasi paatin vasten kalliota ja nosti toisen kyljen kohti rankkasadetta.

High side, high side! Tuo huuto tunkeutui aina kiveksiin asti. Juuri ajoissa rämähdimme kallionkylkeä vasten nousseelle laidalle ja saimme hullaantuneen ponttoonin puoliskon talttumaa. Valtaisa määrä oli suistanut melojaparini, Äken, reunan yli. Lujalla otteella koppasin miestä rinnuksista ja onnistuin kampeamaan hänet paattiin. Vene liukui hiljalleen takaisin kosken syliin.

Kuohujen kyttyräjonot taivuttelivat ja letkuttivat kumiveneitä vipaten välillä kokeneenkin jokioppaan rämhällään tavarakuorman niskaan. Vaarana eivät olleet ainoastaan salakavalat piilokivet, vaan myös rantatörmäillä töröttävät puunrungot ja käppyräiset juurakot. Ainakin kerran valpas Tim pelasti vaimoni tällaisen yllätyksen huitaisulta.

Pahan paikan tilanearviointia.

Millainen lie seuraava koski?

Palataanpa nyt tarinan alun kiperään tilanteeseen. Miten selviydimme kertomaan seikkailusta?

Olin aivan vakuuttunut siitä, että pian makaisimme veneen alla ja voimakas pyörre vetäisi meidät imuunsa. Myllystä on erittäin vaikea päästä irti. Yleensä siihen joutunut kokematon henkilö joutuu paniikkiin ja hukkuu. Timin kanssa yritimme irrottaa venettä kuopimalla virtaa meloilla, mutta yritys kariutui piilokiven niskaan. Kun me muut yritimme omalla painollamme pitää vallattomana vaappuvan ja värisevän paatin tasapainossa, heitti Tim pelastusköyden kajakistille. Monet yritykset kilpistyivät virran vietäväksi, mutta viimein Gregorius onnistui vangitsemaan heittoköyden päin. Kaksi kajakistia riuhoi ja repi hampaat ivessä kiikkiin jäänyttä alustamme. Helpotuksen huokaus tuli vatsan pohjasta asti, kun vene viimein ampaisi uomaan.

Pari tuntia tapauksen jälkeen pompimme viimeisen kosken sinä päivänä ja rantauduimme yöpymistä varten. Paikka oli henkeäsalpaavan kaunis. Keskellä jokea jurnuttaa rantasaunan kokoinen hiidenkivi, joka jakaa joenuoman kahtia. Vastarannan rehevää rinnettä pyyhki vesiputous. Se hyväili kasvillisuutta virkistäväillä pärskeilläään. Kuin huntu morsiuspuvun pitsireunaan se laskeutuu leikkisästi puikkelehtien jokeen kasvattaen sen voimaa. Pystyimme teltat rantahiekkiaan. Söimme kuin kreivin häissä ja joimme unikeitoksi tilkkaset rommia.

Seuraava päivä ei enää ollutkaan yhtä tekninen kuin ensimmäisen päivän mustat pujottelukosket. Loppujakson kuohut olivat kuitenkin paljon massiivisempia. Niihin oli iskettävä tarmokkaasti, jotta kumiveneen vauhti ei olisi liiaksi hidastunut. Kumivene oli ikään kuin revittävä päälle kaatuvan kuohun läpi. Jokainen törmäys kuohuun hidasti vauhtia ja aaltoon iskeytyminen laiskasti olisi helposti voinut kiepsauttaa veneen nurin.

Ensimmäisenä päivänä olimme jääneet useita kertoja piilokivien vangeiksi. Irrottautuminen kareista oli taitoa ja tarmoa vaativaa; nitkutusta, keikkumista, painon siirtoa, kampeamista ja pitkiä pyllistyksiä. Aina oli vaarana kaataa vene, pudota siitä tai jäädä kokonaan kyydistä.

Toisena päivänä, kun uoma oli leveämpi, saatoimme keskittyä viidakon nähtävyyksiin. Lapasenkokoiset perhoset pyyhälsivät lähelle kumiveneitä ja melkein laskeutuivat melan lavalle. Nuo metallinhoitoiset lentäjä-ässät poukkoilivat ilmassa kuin näkymätön käsi olisi tuuppinut niitä omavaltaisesti sinne tänne. Kymmenet vesiputoukset pärskeineen tarjosivat meille mahdollisuuden täydentää vesivarastojamme.

Ennen keskipäivän ruokataukoa monet pulahtivat vesiputouksaltaaseen virvoittamaan melomisesta uupuneita lihaksiaan. Uinnin jälkeen he laskivat pienen putouksen pylymäkeä. Palkaksi laskettelusta housut täyttyivät mustilla iilimadoilla. Lepo- ja ruokatauon jälkeen jokiväylä avartui, ja sen yli oli jännitetty hyvin kapeita riippusiltoja, joita metsästäjät käyttävät. Kanjoniseinämiä pitkin luikerteli lianeeja ja kalliojyrkänteiden koloja peittivät yhdyskuntahämähäkkien seittipesät. Hurjat kokemukset ja reipas mieli voivat joskus saada kenet tahansa liian rohkealle tuulelle. Toisessa venekunnassa melonut Reima loikkasi ehkäpä omaksikin yllätykseksi riippuvan liaanin varaan ja jäi tietenkin kuin eno veneestä. Liaani rusahti ja katkesi kesken tarzan-heilahduksen. Reipas Reima putosi koskikiven niskaan ja satutti istumalihaksensa. Onneksi mies saatiin alavirrassa kammettua takaisin veneeseen. Reima selviyi pelkällä mustelmalla, mutta jokiopas Alex säikähti tosissaan.

Viiden aikaan iltapäivällä karahdimme viimeisille koskikiville ja vedimme porukalla paatin kuiville. Gary oli vastassa vaimonsa Elenoran kanssa. Halasimme toisiamme ja Gary tuuppasi känsäisiin kouriimme tervetulo-oluet melasta. Olimme matkanneet neitseellisessä viidakossa noin 70 kilometriä. Korkeusero lähtösuvannon ja rantautumiskohdan välillä oli komeat 432 metriä. Jännittävä, tapahtumarikas ja suurenmoinen koskiseikkailu kohisee enää mielemme virroissa, mutta siellä unohtumattomana.

PLUSSAT

- o Hyvä palvelu ja ammattitoinen opastus
- o Valppaat turvakanotitit ja jokioppaat
- o Henkeäsalpaavat, paratiisimaiset maisemat
- o Uskomattoman kauniit perhoset
- o Monipuolinen, maistuva ruoka
- o Loma, jolla kaatosadekaan ei haitannut
- o Hintataso
- o Seikkailun tuoma jännitys

Reitille jämähtäneen uppotukin ylitys.

Reipas-Reima viilentää istumalihaksiaan.

Arja ja Taina tauolla koskikuolassa.

MIINUKSET

- o Juomaveden huono laatu loppumatkasta
- o Makuualustojen puuttuminen

Varusteet:

Ohjelmapalveluyritys varasi lähes kaikki erikoisvarusteet:

pelastusliivit, kypärät, melat, vedenpitävät merimiessäkit, lämpöpaidat, roiskepuserot, teltat, makuupussit, ensiaputarvikkeet ja ruuat

Omia varusteita: shortsit, juoksutrikoot, monitoimialuspaita ja varusteet toimivat hyvin, koska kuivuivat nopeasti.

Lisäksi kannattaa ottaa mukaan: oma makuupussi, kuivia vaatteita, kamera, taskumatillinen konjakkia, aurinkolasit, aurinkovoidetta ja hyttysmyrkkyä

FAKTAT ECUADOR

Sijainti: päiväntasaajalla

Pinta-ala: 283 560 km²

Asukkaita: noin 13,5 miljoonaa

Kieli: espanja ja useita intiaanikieliä

Pääkaupunki: Quito

Valtiomuoto: demokraattinen tasavalta

Naapurimaat: Pohjoisessa Kolumbia, etelässä Peru

Maa jaetaan neljään pääalueeseen: Andit, rannikko, viidakko ja Galapagos-saaret

KOSKISEIKKAILU FAKTAT:

Matka noin 70 km

Korkeusero lahtösuvannon ja rantautumiskohdan välillä 432 metriä

Tapahtumapaikka viidakossa Sumacon kansallispuiston alueella, Hollin-joella.

Olosuhteet joella ovat hyvin vaativat, runsaiden sateiden sattuessa vaaralliset.

Koskivaellukset joella ovat tutkimusmatkaluonteisia, joten yllätyksiin on varauduttava.

Rafting-reissut joelle ovat mahdollisia vain 1-2 kertaa vuodessa.

Koskiluokitus on tekninen neljä, joka on siitä huomattavasti vaativampi.

